

Suvestinė redakcija nuo 2004-08-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [59-2112](#), i. k. 1042217ISAK0004R-63

CIVILINĖS AVIACIJOS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIAUS

Į S A K Y M A S

DĖL NEKOMERCINIAIS TIKSLAIS NAUDOJAMŲ CIVILINIŲ ORLAIVIŲ TECHNINĖS PRIEŽIŪROS REIKALAVIMŲ PATVIRTINIMO

2004 m. balandžio 19 d. Nr. 4R-63

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo (Žin., 2000, Nr. [94-2918](#); 2002, Nr. [112-4979](#); 2003, Nr. [94-4248](#)) 36 straipsnio 1 dalies nuostatomis ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2003 11 06 įsakymu Nr. 3-615 „Dėl pažymėjimų projektuoti ir gaminti civilinius orlaivius ir (arba) jų komponentus, taip pat atlikti jų techninę priežiūrą išdavimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintomis Pažymėjimų projektuoti ir gaminti civilinius orlaivius ir (arba) jų komponentus, taip pat atlikti jų techninę priežiūrą išdavimo taisyklių nuostatomis, t v i r t i n u Nekomerciniais tikslais naudojamų civilinių orlaivių techninės priežiūros reikalavimus (pridedama).

DIREKTORIUS

KĘSTUTIS AURYLA

NEKOMERCINIAIS TIKSLAIS NAUDOJAMŲ CIVILINIŲ ORLAIVIŲ TECHNINĖS PRIEŽIŪROS REIKALAVIMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nekomerciniais tikslais naudojamų civilinių orlaivių techninės priežiūros reikalavimai (toliau – TPR) nustato organizacijų, atliekančių ar planuojančių atlikti nekomerciniais tikslais naudojamų civilinių orlaivių ir (arba) orlaivių komponentų techninę priežiūrą, patvirtinimo reikalavimus ir nurodo bendras darbo taisykles patvirtintoms techninės priežiūros organizacijoms (toliau – PTPO). Suteiktas patvirtinimas taikomas visai organizacijai, kuriai vadovauja atsakingasis vadybininkas.

2. Organizacija, jei ji visa ar jos dalis yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, gali būti patvirtinta, kai atitinka šiuos TPR.

3. Organizacija, jei ji visa ar jos dalis yra už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų, gali būti patvirtinta, kai Civilinės aviacijos administracija (toliau – CAA) įsitikina, kad toks patvirtinimas atlikti orlaivio ir (arba) orlaivio komponentų techninę priežiūrą šioje vietoje yra reikalingas ir ta organizacija atitinka šiuos TPR. CAA, atitinkamai pagal patvirtinimą, suteiktą tos valstybės įgaliotos institucijos, gali pripažinti tokią organizaciją, jei yra užtikrinti TPR. Prieš pripažįstant organizaciją turi būti pareikalauta įrodyti, kad tokio pripažinimo reikia.

4. PTPO gali būti leista atlikti nekomerciniais tikslais naudojamo civilinio orlaivio komponentų techninę priežiūrą, viso civilinio orlaivio techninę priežiūrą arba šių darbų derinius.

5. Organizacija, dirbanti pagal PTPO, arba organizacijos, pripažintos pagal 3 punkte nurodytas nuostatas, kokybės sistemos kontrolę, gali atlikti tik tuos techninės priežiūros darbus, kurie yra leidžiami pagal šių reikalavimų XII skyriuje nurodytas procedūras, tačiau negali atlikti visos apimties orlaivio bazinės techninės priežiūros darbų, techninės priežiūros darbų ceche arba variklio (variklio modulio) kapitalinio remonto.

6. Patvirtinimą atlikti techninės priežiūros darbus liudija CAA išduotas patvirtinimo pažymėjimas (toliau – Pažymėjimas) (2 priedas) ir jo priedas (3 priedas), kuriame nurodoma leistina veikla ir taikomos jos sąlygos bei apribojimai. Pažymėjimo priedas turi būti surašomas atsižvelgiant į šių reikalavimų 4 priede pateiktą aprašymą. Pagal TPR Patvirtintame techninės priežiūros organizavimo vadove turi būti tiksliai nustatytos leistinų atlikti darbų apimtys.

7. Paraiškos (1 priedas) gauti Pažymėjimą arba pakeisti jį paduodamos ir šie Pažymėjimai išduodami pagal Pažymėjimų projektuoti ir gaminti civilinius orlaivius ir (arba) jų komponentus, taip pat atlikti jų techninę priežiūrą išdavimo taisykles, patvirtintas susisiekimo ministro 2003 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. 3-615 (Žin., 2003, Nr. [109-4888](#)).

II. NUORODOS

8. TPR parengti vadovaujantis šiais teisės aktais:

8.1. Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymas (Žin., 2000, Nr. [94-2918](#); 2002, Nr. [112-4979](#); 2003, Nr. [94-4248](#));

8.2. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2003 m. lapkričio 6 d. įsakymas Nr. 3-615 „Dėl pažymėjimų projektuoti ir gaminti civilinius orlaivius ir (arba) jų komponentus, taip pat atlikti jų techninę priežiūrą išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [109-4888](#)).

8.3. Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 6 priedas – Orlaivio naudojimas (*Operation of Aircraft*).

III. SĄVOKOS

9. Šiuose TPR vartojamos sąvokos:

9.1. **atsakingasis vadybininkas** – organizacijos vadybininkas, užtikrinantis, kad visi techninės priežiūros darbai, kurių reikalauja orlaivio naudotojas, būtų tinkamai finansuojami ir atliekami pagal CAA nustatytus reikalavimus;

9.2. **CAA patvirtinimas** – patvirtinimas suteiktas tiesiogiai CAA arba pagal jos nustatytas procedūras;

9.3. **inspektavimas** – orlaivio ir (arba) orlaivio komponento apžiūra, siekiant nustatyti, ar jis atitinka patvirtintus standartus;

9.4. **kapitalinis remontas** – orlaivio ir (arba) orlaivio komponento atnaujinimas, patikrinant ir remontuojant jį pagal patvirtintus standartus ir siekiant pratęsti jo naudojimo laiką;

9.5. **modifikacija** – orlaivio ir (arba) komponento perdarymas laikantis patvirtintų standartų;

9.6. **organizacija** – Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka įsteigta įmonė, ketinanti atlikti arba atliekanti civilinio orlaivio ir (arba) jo komponentų techninės priežiūros darbus;

9.7. **orlaivio komponentas** – kiekviena orlaivio sudedamoji dalis, įskaitant jėgainę ir (arba) kiekvieną naudojamą orlaivio eksploatacijos ar avarinę įrangą;

9.8. **patvirtinti standartai** – projektavimo, gamybos, techninės priežiūros ar kokybės standartai, patvirtinti CAA;

9.9. **priešskrydinė apžiūra** – apžiūra, atliekama prieš skrydį, kad būtų įsitikinta, jog orlaivis yra tinkamas numatytam skrydžiui. Gedimų taisymas neįeina į priešskrydinę apžiūrą;

9.10. **remontas** – orlaivio ir (arba) orlaivio komponento atnaujinimas laikantis patvirtintų standartų, kad šis būtų tinkamas naudoti;

9.11. **sertifikavimo įgaliojimas** – pagal šiuos reikalavimus PTPO išduotas įgaliojimas su teise jos sertifikuojančiajam personalui pasirašyti orlaivio ir (arba) orlaivio komponento atidavimo naudoti pažymėjimus techninės priežiūros organizacijos vardu, laikantis šio įgaliojimo apribojimų;

9.12. **sertifikuojantysis personalas** – personalas, kuriam PTPO, pagal procedūras nurodytas techninės priežiūros organizavimo vadove, suteikė įgaliojimus sertifikuoti orlaivio arba orlaivio komponentų tinkamumą naudoti;

9.13. **techninės priežiūros duomenys** – informacija, būtina užtikrinti, kad orlaivio arba orlaivio komponento techninė priežiūra būtų atliekama taip, kad būtų garantuotas orlaivio tinkamumas skraidyti, taip pat skrydžio ir avarinės įrangos tinkamumas naudoti;

9.14. **techninės priežiūros organizavimo vadovas** – pagrindinis norminis dokumentas, reglamentuojantis orlaivių ir (arba) jų komponentų techninės priežiūros vykdymo tvarką, priemones bei metodus, privalomus PTPO;

9.15. **veiklos vieta** – vieta, kurioje organizacija užsiima ar pageidauja užsiimti veikla, kurią atliekant būtina turėti pažymėjimą, išduotą pagal TPR.

IV. PATALPOS

10. Numatomam darbui atlikti turi būti atitinkamos patalpos, apsaugančios nuo kenksmingų oro sąlygų. Specializuotos dirbtuvės ir darbo aplinka turi būti atitinkamai izoliuotos nuo taršos.

11. Būtina turėti atitinkamas patalpas vadybos personalui, kuris vadovauja numatytiems darbams, įskaitant kokybės vadybą, planavimą ir techninių dokumentų tvarkymą.

12. Darbo aplinka turi būti tinkama atlikti numatytas užduotis, ypač kai taikomi specialieji jų reikalavimai. Aplinka neturi daryti neigiamos įtakos darbo rezultatams, išskyrus atvejus, kai kitaip reikalauja konkretus darbas.

13. Būtina turėti saugias patalpas orlaivių komponentams, įrangai, instrumentams ir medžiagoms sandėliuoti. Sandėliavimo sąlygos privalo užtikrinti, kad tinkami naudoti orlaivių komponentai, medžiagos, įranga ir instrumentai būtų laikomi atskirai nuo netinkamų naudoti. Sandėliavimo sąlygos privalo atitikti sandėliuojamų gaminių gamintojų nurodymus. Sandėliuojamus daiktus būtina apsaugoti, kad jie nesugestų ar nebūtų sugadinti. Įeiti į sandėliavimo patalpas gali tik leidimus turintys darbuotojai.

V. REIKALAVIMAI DARBUOTOJAMS

14. PTPO turi vadovauti atsakingasis vadybininkas, kuris privalo išmanyti TPR ir atsakingojo vadybininko pareigas. Atsakingasis vadybininkas atsako, kad PTPO privalomieji ištekliai būtų finansuojami ir paskirstomi pagal šiuos reikalavimus. Atsakingasis vadybininkas gali raštu perduoti savo, kaip atsakingojo vadybininko, įgaliojimus kitam asmeniui, dirbančiam toje pačioje organizacijoje. Šiuo atveju pastarasis asmuo tampa atsakinguoju vadybininku. Taip pat atsakingasis vadybininkas atsako už kokybės sistemos sukūrimą ir skatinimą pagal šių taisyklių 47 punkto reikalavimus. Atsakingasis vadybininkas privalo paskirti kokybės vadovą, priimtiną CAA ir tiesiogiai pavaldų atsakingam vadybininkui, kuris atsako už kokybės sistemos, taip pat veikiančios grįžtamojo ryšio sistemos atitikimą pagal šių taisyklių 47 punkto reikalavimus.

15. PTPO privalo turėti pakankamą personalo kiekį planuoti, atlikti, prižiūrėti ir tikrinti numatytus darbus, kurie yra patvirtinti. Taip pat PTPO privalo turėti reikalingų techninei priežiūrai atlikti žmogaus darbo valandų planą, pagal kurį būtų aišku, kad pakanka personalo planuoti, atlikti, prižiūrėti, tikrinti organizacijos patvirtintą veiklą ir kontroliuoti darbo kokybę. Personalo kiekis laikomas pakankamu, jeigu bazinę, linijinę ar dirbtuvėse techninę priežiūrą atliekančių PTPO darbuotojų yra ne mažiau kaip pusė viso personalo. Šiame punkte sąvoka „darbuotojas“ reiškia asmenį tiesiogiai dirbantį PTPO.

16. Techninės priežiūros darbus gali atlikti tik asmuo, turintis galiojančią civilinės aviacijos specialisto licenciją.

17. Jei pakartotinėje priešskrydinėje tinkamumo skraidyti direktyvoje nustatyta, kad ją gali vykdyti orlaivio įgula, ir PTPO įsitikina, kad orlaivio vadas baigė pakankamus mokymus bei jis atliks tinkamumo skraidyti direktyvą pagal patvirtintą standartą, PTPO turi teisę orlaivio vadui išduoti apribotą sertifikavimo įgaliojimą.

18. Šių reikalavimų 26 punkte numatytu atveju PTPO, išdavusi vienkartinį įgaliojimą sertifikuoti orlaivį arba jo komponentą, per 7 dienas nuo išdavimo dienos privalo raštu informuoti apie tai CAA, o atlikti techninės priežiūros darbai turi būti patikrinti iš naujo PTPO.

VI. SERTIFIKUOJANTYSIS PERSONALAS

19. Prieš suteikdama arba pratęsdama sertifikuojančiojo personalo sertifikavimo įgaliojimus, PTPO privalo užtikrinti, kad šis personalas turėtų pakankamas žinias apie atitinkamo civilinio orlaivio ir (arba) jo komponento techninę priežiūrą, kuri atliekama pagal atitinkamas PTPO techninės priežiūros organizavimo vadove nustatytas procedūras ir yra nurodyta Pažymėjimo priede.

20. PTPO privalo užtikrinti, kad visas personalas, sertifikuojančias civilinio orlaivio ir (arba) jo komponento tinkamumą naudoti, per 2 metus turėtų mažiausiai 6 mėnesių faktinę civilinio orlaivio ir (arba) jo komponento techninės priežiūros patirtį. Šiame punkte „faktinė civilinio orlaivio ir (arba) techninė priežiūros patirtis“ reiškia, kiek asmuo dirbo civilinio orlaivio ir (arba)

jo komponento techninės priežiūros srityje ir naudojosi sertifikavimo įgaliojimo teise ir (arba) atliko faktinę tam tikrų civilinio orlaivio sistemų, nurodytų individualiame įgaliojime, techninę priežiūrą.

21. PTPO privalo užtikrinti, kad visas sertifikuojančiasis personalas ne rečiau kaip kas dveji metai įgytų pakankamai naujausių žinių apie atitinkamas technologijas, organizacijos procedūras ir žmogaus veiksmus.

22. PTPO privalo turėti šiuos dokumentus:

22.1. nuolatinio mokymo programą;

22.2. sertifikavimo įgaliojimų suteikimo personalui procedūrą, atitinkančią šiame skyriuje numatytus reikalavimus;

22.3. procedūrą, užtikrinančią, kad laikomasi šių reikalavimų 16 punkte numatytų nuostatų.

23. Prieš suteikdama sertifikuojančiojo personalo įgaliojimus, PTPO privalo įvertinti viso būsimojo sertifikuojančiojo personalo kompetenciją, kvalifikaciją ir sugebėjimus atlikti numatomą sertifikavimą, pagal PTPO parengtas ir CAA priimtinas įgaliojimo suteikimo procedūras, išskyrus šių reikalavimų 18 punkte numatytas nuostatas.

24. Kai PTPO pagal TPR 19, 20 ir 21 punktų nuostatas įsitikina, kad jos sertifikuojančiasis personalas atitinka sertifikavimo įgaliojimų suteikimo reikalavimus, privalo išduoti minėtam personalui sertifikavimo įgaliojimus, kuriuose aiškiai nurodytos įgaliojimų apimtys ir ribos. Sertifikavimo įgaliojimas galioja tik tuo atveju, jei laikomasi TPR 19, 20 ir 21 punkto nuostatų.

25. Kokybės vadovas turi būti atsakingas ir už sertifikavimo įgaliojimų suteikimą sertifikuojančiam personalui. Šis vadovas gali paskirti kitus asmenis suteikti sertifikavimo įgaliojimus pagal procedūras, nurodytas patvirtintame techninės priežiūros organizavimo vadove.

26. Nenumatytu atveju, kai orlaivis negali skristi dėl tinkamumo skraidyti reikalavimų neatitikties ir yra tokioje vietoje, kur nėra PTPO atitinkančios šiuos reikalavimus, galima nesilaikyti šių reikalavimų 16 punkto nuostatų ir PTPO, su kuria yra sudaryta techninės priežiūros sutartis, gali išduoti vienkartinį įgaliojimą sertifikuoti asmeniui, kuris:

26.1. turi ne mažesnę nei 5 metų techninės priežiūros darbo patirtį;

26.2. turi atitinkamą ir galiojančią orlaivių techninės priežiūros licenciją, išduotą pagal Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) nustatytus reikalavimus;

26.3. turi atitinkamą kategoriją, suteikiančią teisę atlikti to orlaivio ar orlaivio komponento techninę priežiūrą;

26.4. pateikia dokumentus, patvirtinančius jo patirtį techninės priežiūros srityje ir licencijos galiojimo duomenis.

27. PTPO privalo tvarkyti sertifikuojančiojo personalo bylas, kuriose būtų tokie kiekvieno asmens duomenys:

27.1. visos turimos orlaivių techninės priežiūros licencijos;

27.2. visi baigtų mokymo kursų pažymėjimai;

27.3. visi išduoti sertifikavimo įgaliojimai, įskaitant vienkartinius bei apribotus.

28. Sertifikuojančiajam personalui turi būti įteiktos sertifikavimo įgaliojimų kopijos.

29. Sertifikuojančiasis personalas privalo pateikti savo sertifikavimo įgaliojimus turintiems teisę juos tikrinti asmenims.

VII. ĮRENGIMAI, ĮRANKIAI IR MEDŽIAGOS

30. PTPO privalo turėti reikiamą įrangą, įrankius ir medžiagas, reikalingus atlikti Pažymėjimo priede nurodytų civilinių orlaivių ir (arba) jų komponentų techninės priežiūros darbus.

31. Kai būtina, įrankiai, įranga ir patikrinimų įranga turi būti tikrinami bei kalibruojami pagal patvirtintus standartus tokiu dažniu, kad būtų užtikrintas jų tikslumas ir tinkamumas naudoti. Šių kalibravimų bylos ir patvirtinti standartai turi būti laikomi ir saugomi PTPO.

VIII. TECHNINĖS PRIEŽIŪROS DUOMENYS

32. PTPO privalo laikyti ir naudoti taikomus einamuosius techninės priežiūros duomenis techninei priežiūrai atlikti, įskaitant modifikacijas ir remontus. „Taikomus“ reiškia tinkamus civiliniams orlaiviams, jų komponentams ar technologiniams procesams, nurodytiems Patvirtinimo pažymėjimo priede bei atitinkamuose techninės priežiūros darbų dokumentuose.

33. Šių reikalavimų tikslais taikomi techninės priežiūros duomenys yra:

33.1. kiekvienas CAA išleistas taikomas reikalavimas, procedūra, tinkamumo skraidyti direktyva ir skrydžių direktyva;

33.2. kiekviena užsienio valstybės, kurioje orlaivis buvo suprojektuotas ar pagamintas, įgaliotos institucijos išleista taikoma tinkamumo skraidyti direktyva;

33.3. CAA patvirtinti techninės priežiūros ir remonto vadovai, kuriuos išleido organizacijos, kuriose orlaivis buvo suprojektuotas ar pagamintas, bei kitos organizacijos, kurioms CAA suteikė teisę skelbti šiuos duomenis;

33.4. jei CAA nenumato kitaip, visi duomenys, nurodyti techninės priežiūros ir remonto vadovuose, kuriuos išleido atitinkama organizacija užsienio valstybės įgaliotai institucijai leidus ar įgaliojus, jeigu šios įgaliotos institucijos jurisdikcijoje yra organizacija, kuri suprojektavo ar pagamino orlaivį;

33.5. kiekvienas standartas, susijęs su techninės priežiūros darbais, kurį CAA pripažino tinkamu techninei priežiūrai;

33.6. visi duomenys, išleisti pagal šių reikalavimų 34 punktą.

34. PTPO gali išleisti arba pakeisti techninės priežiūros instrukcijas tik jos techninės priežiūros vadove nustatyta tvarka, jei po techninės priežiūros instrukcijų pakeitimo techninės priežiūros lygis išliks toks pats arba pagerės bei orlaivio ar jo komponento gamintojas ar projektuotojas bus informuotas apie tuos instrukcijų pakeitimus. Šiame punkte terminas „techninės priežiūros instrukcijos“ reiškia instrukcijas, kaip atlikti atskirus techninės priežiūros darbus. Šis punktas nesuteikia teisės PTPO atlikti remonto ir modifikacijų inžinerinio projektavimo darbų.

35. PTPO privalo užtikrinti, kad visi taikomi techninės priežiūros duomenys būtų laisvai prieinami techninės priežiūros personalui.

36. PTPO privalo turėti visus naujausius taikomus techninės priežiūros duomenis. Tuo atveju, kai patvirtintus duomenis turi naudotojas ir jis juos pateikia PTPO, pastaroji privalo:

36.1. turėti rašytinį naudotojo patvirtinimą apie tai, kad visi šie patvirtinti duomenys yra naujausi;

36.2. turėti darbų užsakymus, kuriuose nurodytas taikomų patvirtintų standartų statusas;

36.3. turėti įrašus, liudijančius apie patvirtintų standartų naujumą, naudotojo patvirtintų standartų pataisų sąrašą.

IX. ORLAIVIO IR (ARBA) ORLAIVIO KOMPONENTO ATIDAVIMO NAUDOTI PAŽYMĖJIMAS

37. Orlaivio ir (arba) orlaivio komponento atidavimo naudoti pažymėjimą PTPO vardu išduoti turi teisę sertifikuojantysis personalas, įsitikinęs, kad PTPO tinkamai atliko visus būtinuosius civilinio orlaivio ar civilinio orlaivio komponento techninės priežiūros darbus pagal šių reikalavimų XII skyriuje nurodytas procedūras.

38. Jei civilinio orlaivio komponento techninė priežiūra buvo atliekama išmontavus jį iš orlaivio, po techninės priežiūros būtina išduoti orlaivio ir (arba) orlaivio komponento atidavimo naudoti pažymėjimą; antrasis orlaivio ir (arba) orlaivio komponento atidavimo naudoti pažymėjimas išduodamas įmontavus orlaivyje šį komponentą.

39. Orlaivio ir (arba) orlaivio komponento atidavimo naudoti pažymėjime turi būti nurodyti pagrindiniai atliktų techninės priežiūros darbų duomenys: techninės priežiūros statusas, darbų baigimo data, PTPO pažymėjimo numeris ir orlaivio ir (arba) orlaivio komponento atidavimo naudoti pažymėjimą išdavusio sertifikuojančiojo personalo identifikavimas.

X. TECHNINĖS PRIEŽIŪROS ĮRAŠAI

40. PTPO turi vesti visus atliktų techninės priežiūros darbų duomenis techninės priežiūros organizavimo vadove nustatyta forma.

41. PTPO turi pateikti orlaivio naudotojui kiekvieną jo orlaivio ir (arba) orlaivio komponento atidavimo naudoti pažymėjimą, taip pat visų patvirtintų standartų, naudotų atlikti remontus ar modifikacijas, kopijas.

42. PTPO privalo saugoti visų techninės priežiūros darbų įrašų kopijas, taip pat visus su technine priežiūra susijusius patvirtintus standartus dvejus metus nuo tos datos, kai, atlikusi minimumuose dokumentuose įrašytus darbus, PTPO orlaivį ar orlaivio komponentą perdavė naudoti.

XI. PRANEŠIMAI APIE NUSTATYTUS GEDIMUS

43. PTPO privalo informuoti CAA ir orlaivį suprojektavusią ar pagaminusią organizaciją apie visus jos nustatytus orlaivio ar orlaivio komponento gedimus, sukėlusius ar galinčius sukelti didelį pavojų orlaivio skrydžio saugai.

44. Pranešimuose turi būti visa PTPO žinoma informacija apie orlaivio ar orlaivio komponento gedimus, sukėlusius ar galinčius sukelti didelį pavojų orlaivio skrydžio saugai.

45. Pranešimai turi būti pateikiami kuo skubiau, tačiau ne vėliau, kaip per 3 dienas nuo tos datos, kai PTPO nustatė gedimą.

XII. TECHNINĖS PRIEŽIŪROS PROCEDŪROS IR KOKYBĖS SISTEMA

46. PTPO privalo pasitvirtinti su CAA suderintas procedūras, kuriose būtų numatytos sąlygos, kad techninės priežiūros darbai bus atlikti tinkamai, taip pat sutartys ar darbų užsakymai nurodyti aiškiai ir civilinis orlaivis ir (arba) jo komponentas bus atiduotas naudoti pagal IX skyriaus reikalavimus.

47. PTPO privalo vykdyti kokybės politiką, išdėstytą techninės priežiūros organizavimo vadove ir įdiegti kokybės sistemą, įskaitant nepriklausomą auditą, kad būtų stebima, kaip laikomasi TPR atitikties ir užtikrinama tinkama techninė priežiūra bei civilinio orlaivio ir (arba) komponento tinkamumas naudoti. Organizacijose, kuriose tiesiogiai su techninės priežiūros darbu susiję ne daugiau kaip 10 žmonių, kokybės sistemos nepriklausomo audito dalį pagal sutartį gali atlikti kita PTPO ar CAA priimtinas asmuo, turintis auditoriaus patirtį. Taip pat turi veikti grįžtamojo ryšio sistema, kurioje būtų numatytos sąlygos informuoti atsakingąjį vadybininką. Ši, suderinta su CAA sistema, turi užtikrinti, kad prireikus būtų imtasi veiksmų ištaisyti padėtį.

XIII. TECHNINĖS PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMO VADOVAS

48. PTPO privalo turėti savo techninės priežiūros organizavimo vadovą, kuriame būtų ši informacija:

48.1. atsakingojo vadybininko pasirašytas įsipareigojimas, patvirtinantis, kad PTPO techninės priežiūros organizavimo vadovas ir visi su juo susiję vadovai atitinka TPR reikalavimus ir visada juos atitiks;

48.2. organizacijos kokybės politika;

48.3. vadovaujančiųjų darbuotojų pareigos, pavardės ir funkcijos;

48.4. šių reikalavimų 48.3 punkte nurodytų vadovaujančiųjų darbuotojų teisės ir pareigos bei klausimai, kuriuos jie gali spręsti su CAA atstovaudami PTPO;

48.5. organizacinės struktūros schema, parodanti atsakomybės pasiskirstymą;

48.6. sertifikuojančiojo personalo sąrašas;

48.7. techninę priežiūrą atliekančių darbuotojų sąrašas nurodant pareigas;

48.8. veiklos vietų (patalpų), kurios bus ar jau yra nurodytos techninės priežiūros pažymėjime, bendras aprašymas;

48.9. išsamus PTPO atliekamų darbų aprašymas;

48.10. pranešimų apie XVI skyriuje numatytus PTPO pasikeitimus pateikimo procedūros;

48.11. techninės priežiūros organizavimo vadovo keitimo ir papildymo procedūra;

48.12. PTPO procedūros ir kokybės sistema, kaip to reikalaujama 10–47 punktuose;

48.13. organizacijų, nurodytų 51.2 punkte (jei tokios yra), sąrašas;

48.14. sąrašas linijinių stočių, nurodytų 51.4 punkte (jei tokios yra);

48.15. kitų pagal TPR patvirtintų techninės priežiūros organizacijų sąrašas, jei yra sudarytos sutartys su jomis.

49. Duomenys, numatyti šių reikalavimų 48.6 ir 48.12–48.15 punktuose, gali būti laikomi atskiruose dokumentuose ar atskirose elektroninių duomenų bylose, jei techninės priežiūros organizavimo vadove yra aiškios nuorodos apie tai.

50. Techninės priežiūros organizavimo vadovą ir visus jo keitimus bei papildymus turi patvirtinti CAA.

XIV. PTPO TEISĖS

51. PTPO techninės priežiūros organizavimo vadove nustatyta tvarka gali atlikti tik šiuos darbus:

51.1. civilinių orlaivių ir (arba) jų komponentų, nurodytų pažymėjimo priede ir Patvirtintame techninės priežiūros organizavimo vadove, techninę priežiūrą tose veiklos vietose, kurios nurodytos Patvirtintame techninės priežiūros organizavimo vadove;

51.2. atsižvelgdama į 5 punkte numatytus apribojimus, pavesti atlikti civilinių orlaivių ir (arba) jų komponentų techninę priežiūrą kitai techninės priežiūros organizacijai, kuri dirba pagal šiuose reikalavimuose numatytą kokybės sistemą;

51.3. bet kurioje vietoje atlikti civilinių orlaivių ir (arba) jų komponentų, nurodytų Pažymėjimo priede ir Patvirtintame techninės priežiūros organizavimo vadove, techninę priežiūrą, jei to reikia gedimo ar neregulariosios linijinės techninės priežiūros atveju;

51.4. atlikti linijinę techninę priežiūrą civilinių orlaivių ir (arba) jų komponentų, nurodytu Pažymėjimo priede tik Patvirtintame techninės priežiūros organizavimo vadove išvardytose linijinėse stotyse;

51.5. po techninės priežiūros darbų išduoti atidavimo naudoti pažymėjimą pagal IX skyriaus reikalavimus.

XV. PTPO APRIBOJIMAI

52. Nepaisant turimo pažymėjimo PTPO gali atlikti tik tuos patvirtintus orlaivių ar jų komponentų techninės priežiūros darbus ir tik tuo atveju, kai turi visas būtinas ir reikalingas patalpas, įrangą, įrankius, medžiagas, patvirtintus standartus ir sertifikuojantįjį personalą.

XVI. PASIKEITIMAI PTPO

53. Tam, kad CAA galėtų nustatyti šių reikalavimų tolesnį laikymąsi ir prireikus pakeisti Pažymėjimą, PTPO privalo iš anksto pranešti CAA apie kiekvieną numatomą pasikeitimą (išskyrus iš anksto nežinomus personalo pakeitimus, kurie gali būti pranešti vėliau), susijusį su:

53.1. organizacijos pavadinimu;

53.2. adresu;

53.3. papildomais organizacijos adresais;

53.4. atsakingu vadybininku bei kokybės vadovu;

53.5. patalpomis, įranga, įrankiais, medžiagomis, procedūromis, darbų apimtimis ir sertifikuojančiuoju personalu, galinčiu turėti įtakos patvirtinimui.

XVII. EKVIVALENTINIS SAUGOS ATVEJIS

54. Nepaisant TPR 52 punkto reikalavimų, CAA gali leisti PTPO nesilaikyti tam tikrų reikalavimų, jei įsitikina, kad yra situacija nenumatyta TPR, ir ši organizacija laikosi visų su CAA suderintų papildomų sąlygų, reikalingų atitinkamai saugai užtikrinti.

	C4 – durys, liukai	
	C5 – elektros energijos ir apšvietimo sistemų	
	C6 – keleivių salono ir įgulos kabinos buitinė įranga, vandens tiekimo sistemos ir tualetų	
	C7 – pagalbinės jėgainės, variklio ir jų sistemų	
	C8 – orlaivio valdymo sistemos	
	C9 – sklandmens degalų sistemos	
	C10 – sraigtasparnių sraigtų komponentai	
	C11 – sraigtasparnių transmisijos komponentai	
	C12 – hidraulinės sistemos komponentai	
	C13 – prietaisai	
	C14 – važiuoklės	
	C15 – deguonies sistemos	
	C16 – oro sraigtai	
	C17 – pneumatinės sistemos	
	C18 – priešgaisrinės, priešledžio ir lietaus sistemų	
	C19 – langai	
	C20 – sklandmens konstrukcijos	
Specializuotos paslaugos	D1 Neardomoji kontrolė	

PATVIRTINTA

Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus
2004 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 4R-63
(Civilinės aviacijos administracijos
Direktoriaus 2004 m. rugpjūčio 26 d.
įsakymo Nr. 4R-165 redakcija)

CIVILINĖS AVIACIJOS ADMINISTRACIJA
CIVIL AVIATION ADMINISTRATION
REPUBLIC OF LITHUANIA

PAŽYMĖJIMAS
CERTIFICATE

Nuorodos Nr.: XXXXXX
(Reference No.)

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo, Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2004 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 4R-63 patvirtintais reikalavimais ir toliau nurodytomis sąlygomis, Civilinės aviacijos administracija patvirtina, kad (Pursuant to the Law on Aviation of the Republic of Lithuania, requirements approved by order No. 4R-63 of 19 April 2004 of the Director of the Civil Aviation Administration, and subject to the conditions specified below, the Civil Aviation Administration hereby certifies)

XX

Įmonės adresas (address of enterprise)

yra patvirtinta techninės priežiūros organizacija ir turi teisę atlikti pažymėjimo priede nurodytų civilinių orlaivių ir jų komponentų techninę priežiūrą, taip pat išduoti tinkamumo naudoti pažymėjimą su pateiktu nuorodos numeriu (as an approved maintenance organization approved to maintain the products listed in the attached approval schedule and issue related certificates of release to service using the above reference).

SĄLYGOS (CONDITIONS)

1. Šiuo pažymėjimu leidžiama atlikti tik techninės priežiūros darbus, nurodytus patvirtinto Techninės priežiūros organizacijos vadovo darbų apimties dalyje (This approval is limited to that specified in the scope of approval section of the approved maintenance organisation exposition).
2. Pagal pažymėjimo reikalavimus būtina laikytis Techninės priežiūros organizacijos vadove numatytos tvarkos (This approval requires compliance with the procedures specified in the approved maintenance organisation exposition).
3. Šis pažymėjimas galioja tol, kol patvirtinta techninės priežiūros organizacija laikosi Civilinės aviacijos administracijos reikalavimų (This approval is valid whilst the approved maintenance organization remains in compliance with Civil Aviation Administration requirements).
4. Jei laikomasi šio pažymėjimo 1–3 punktuose nurodytų sąlygų, šis techninės priežiūros pažymėjimas galioja neterminuotai, jeigu jo neatsisakoma ar jis nepakeičiamas, sustabdomas ar atšaukiamas (Subject to compliance with the foregoing conditions, this approval shall remain valid unlimited time unless the approval has previously been surrendered, superseded, suspended or revoked).

Išdavimo data. _____
Date of issue

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Patvirtinta
(Signed)

Direktorius
Director

Priedo pakeitimai:

Nr. [4R-165](#), 2004-08-26, Žin., 2004, Nr. 133-4830 (2004-08-30), i. k. 1042217ISAK004R-165

PATVIRTINTA

Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus
2004 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 4R-63
(Civilinės aviacijos administracijos
Direktoriaus 2004 m. rugpjūčio 26 d.
įsakymo Nr. 4R-165 redakcija)

PAŽYMĖJIMO PRIEDAS (CERTIFICATE SCHEDULE)			Lapų sk. ... 2 lapas Page 2 of ...	
Organizacijos pavadinimas: XX (Organisation name)				
Pažymėjimo nuorodos numeris: XXXXXXXX (Certificate reference No.)				
<i>Klasė</i> (Class)	<i>Kategorija</i> (Rating)	Ribojimai (Limitations)	<i>Bazinė</i> (Base)	<i>Linijinė</i> (Line)
<p>Šis priedas ribojamas civilinių orlaivių ir (arba) jų komponentų gaminiiais ir veikla, nurodyta patvirtinto Techninės priežiūros organizacijos vadovo darbų apimties dalyje (This schedule is limited to those products specified in the scope of approval section contained in approved maintenance organization exposition):</p> <p>Nuoroda (reference): .....</p> <p>Išdavimo data XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX (Date of issue) XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX</p> <p style="text-align: right;">XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX</p> <p>Patvirtinta (Signed)</p> <p style="text-align: right;">Civilinės aviacijos administracijos direktorius Director of Civil Aviation Administration</p>				

Nr. [4R-165](#), 2004-08-26, Žin., 2004, Nr. 133-4830 (2004-08-30), i. k. 1042217ISAK004R-165

PAŽYMĖJIMO PRIEDO APRAŠYMAS

1. A klasė reiškia, kad PTPO gali atlikti nekomerciniais tikslais naudojamų civilinių orlaivių ir jų komponentų techninę priežiūrą. Komponentų techninę priežiūrą galima atlikti, jei šie komponentai yra sumontuoti civiliniame orlaivyje, išskyrus atvejus, kai šiuos komponentus galima laikinai išmontuoti dėl techninės priežiūros, jei tai galima atlikti pagal civilinio orlaivio techninės priežiūros nuostatas ir pagerės techninės priežiūros sąlygos numatytos kontrolės procedūroje, nurodytoje techninės priežiūros organizacijos vadove. A klasė skirstoma į šias techninės priežiūros darbų kategorijas:

- 1.1. A1 – lėktuvai, kurių masė per 5700 kg;
- 1.2. A2 – lėktuvai, kurių masė 5700 kg ir mažiau;
- 1.3. A3 – sraigtasparniai.

2. B klasė reiškia, kad PTPO gali atlikti neįmontuotų variklių, pagalbinių jėgainių ir jų komponentų techninę priežiūrą. Komponentų techninę priežiūrą galima atlikti, jei šie komponentai yra sumontuoti variklyje ar pagalbinėje jėgainėje, išskyrus atvejus, kai šiuos komponentus galima laikinai išmontuoti dėl techninės priežiūros darbų, jei tokį išmontavimą galima atlikti variklio ar pagalbinės jėgainės patvirtinti duomenys, kad būtų pagerintas prieinamumas atliekant techninę priežiūrą. PTPO, turinti B kategoriją, taip pat gali atlikti variklio ar pagalbinės jėgainės, sumontuotų orlaivyje, techninę priežiūrą orlaivio bazinės ir linijinės techninės priežiūros metu pagal kontrolės procedūrą, nurodytą techninės priežiūros organizacijos vadove. B klasė skirstoma į šias techninės priežiūros kategorijas:

- 2.1. B1 – turbininiai varikliai;
- 2.2. B2 – stūmokliniai varikliai;
- 2.3. B3 – pagalbinės jėgainės.

3. C klasė reiškia, kad PTPO gali atlikti komponentų (išskyrus variklius ir pagalbines jėgaines), skirtų sumontuoti orlaivyje, variklyje ar pagalbinėje jėgainėje techninę priežiūrą. PTPO, turinti C klasę, gali atlikti sumontuoto ant orlaivio, variklio ar pagalbinės jėgainės komponentų techninę priežiūrą orlaivio bazinės ir linijinės techninės priežiūros metu pagal kontrolės procedūrą, nurodytą techninės priežiūros organizacijos vadove. C klasė skirstoma į šias techninės priežiūros darbų kategorijas:

- 3.1. C1 – oro kondicionavimo ir slėgio reguliavimo sistemos komponentai;
- 3.2. C2 – automatinio skrydžio valdymo sistemos komponentai;
- 3.3. C3 – ryšio ir navigacijos sistemos komponentai;
- 3.4. C4 – durys, liukai ir jų komponentai;
- 3.5. C5 – elektros energijos ir apšvietimo sistemų komponentai;
- 3.6. C6 – keleivių salono ir įgulos kabinos buitinė įranga, vandens tiekimo sistemos ir tualetų komponentai;
- 3.7. C7 – pagalbinės jėgainės, variklio ir jų sistemų komponentai;
- 3.8. C8 – orlaivio valdymo sistemos komponentai;
- 3.9. C9 – sklandmens degalų sistemos komponentai;
- 3.10. C10 – sraigtasparnių sraigtų komponentai;
- 3.11. C11 – sraigtasparnių transmisijos komponentai;
- 3.12. C12 – hidraulinės sistemos komponentai;
- 3.13. C13 – prietaisai;
- 3.14. C14 – važiuoklės komponentai;
- 3.15. C15 – deguonies sistemos komponentai;
- 3.16. C16 – oro sraigtai;
- 3.17. C17 – pneumatinės sistemos komponentai;
- 3.18. C18 – priešgaisrinės, priešledžio ir lietaus sistemų komponentai;
- 3.19. C19 – langai;
- 3.20. C20 – sklandmens konstrukcijos komponentai.

4. D klasė yra uždara techninės priežiūros darbų kategorija, nebūtinai susijusi su konkrečiu orlaiviu ir jo komponentu. D1 – neardomosios kontrolės kategorija – būtina tik PTPO, kuri atlieka neardomosios kontrolės darbus, kaip konkrečią užduotį kitos organizacijos užsakymu. PTPO, turinti A, B ir C kategorijas ir atlieka tik jos prižiūrimų orlaivių ar jų komponentų neardomosios kontrolės darbus, jei jie atliekami vadovaujantis techninės priežiūros organizacijos vadove nustatytais procedūromis, jiems D1 kategorija nebūtina.

5. A klasės kategorijos skirstomos į bazinę ir linijinę techninę priežiūrą. PTPO gali būti patvirtinta bazinei ar linijinei techninei priežiūrai atskirai arba abiem kartu. Linijinei techninei priežiūrai skirtos patalpos, esančios bazinei techninei priežiūrai skirtų patalpų sudėtyje, turi būti įvertinamos atskirai.

6. Patvirtinimo pažymėjimo priedo apribojimų skiltyje nurodomos techninės priežiūros apimtys leidžiamos konkrečiai PTPO.

7. Visi techninės priežiūros darbai, kuriuos atlikti būtinas Patvirtinimo pažymėjimas, turi būti detaliam nurodomi Techninės priežiūros organizacijos vadovo darbų apimties dalyje.

Pakeitimai:

1.

Civilinės aviacijos administracija, Įsakymas

Nr. [4R-165](#), 2004-08-26, Žin., 2004, Nr. 133-4830 (2004-08-30), i. k. 1042217ISAK004R-165

Dėl 2004 m. balandžio 19 d. įsakymo Nr. 4R-63 "Dėl nekomerciniais tikslais naudojamų civilinių orlaivių techninės priežiūros reikalavimų patvirtinimo" pakeitimo